

רע"פ 619/18 - משה בזיזנסקי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 619/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: משה בזיזנסקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק עפ"ג 2201-09-17 שניתן ביום 7.1.2018 על ידי כב' הנשיא א' טל וכב' השופטים ד' מרשק מרום וש' בורנשטין

בשם המבקש: עו"ד זוהר ברזילי
בשם המשיבה: עו"ד רוני זלושינסקי

החלטה

בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיא א' טל, והשופטים ש' בורנשטין, וד' מרשק מרום), בעפ"ג 2201-09-17 מיום 7.1.2018, במסגרתו התקבל ערעורה של המשיבה על הכרעת דינו של בית משפט השלום בת"פ 12324-10-15 (כב' השופטת ר' גלט) מיום 28.6.2017.

1. ביום 8.10.2015 הוגש נגד המבקש ונגד אדם נוסף כתב אישום בו יוחסה לכל אחד מהם עבירה של חבלה ברשלנות, לפי סעיף 341 לחוק העונשין התשל"ז-1977. על פי כתב האישום, המבקש שימש בזמנים הרלוונטיים כסמנכ"ל תפעול בחברות ניהול שניהלו, בין היתר, את אחזקתו של קניון בלוד (להלן: הקניון). בגדר תפקידו היה ממונה המבקש על כלל העובדים ועל ביצוע עבודות אחזקה ותפעול בחברות הניהול, לרבות בקניון עצמו. ברחבת הכניסה של הקניון ישנו גרם מדרגות וסביבו מעקה המורכב מפלטות זכוכית. כשבוע עד שבועיים עובר ליום 21.5.2012 הוסרה פלטת זכוכית אחת כך שנפער במעקה חלל שקשה היה להבחין בו, לנוכח היותן של הפלטות שקופות. במהלך התקופה האמורה, פנו אל המבקש בעלי עסקים שונים בקניון והתריעו על חסרונה של הפלטה במעקה. ביום 20.5.2012 הורה המבקש לאדם אחר למדוד את הפתח, ולמסור את המידות למזכירתו. למחרת העבירה המזכירה בפקסימיליה את המידות לזגג, שהודיע כי יוכל להגיע להתקין את הפלטה רק למחרת היום. בינתיים, דאג המבקש כי יותקן סרט דביק שקוף על גבי הפתח, באופן שלא חסם אותו לחלוטין.

ביום 21.5.2012 הלכו הקטין א.ק. ואמו בקניון. הקטין התקרב לפתח ונפל דרכו לתחתית המדרגות מגובה של 2.65 מטרים. כתוצאה מהנפילה איבד הקטין את הכרתו ופונה לבית חולים, שם אובחנו שבר דחיסה בגולגולתו והמטומה. כתוצאה מכך אושפז הקטין ושוחרר לביתו לאחר עשרה ימים, ביום 31.5.2012. בעקבות האירוע הוגש כתב האישום, במסגרתו יוחסה למבקש התרשלות, בין היתר, מאחר שלא נקט כל פעולה להחשת איטום הפתח או למניעת סיכון הנפילה באמצעות גידור הפתח והתרעת המבקרים על אודותיו.

2. ביום 15.12.2016 הודה המבקש במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, תוך שנקבע כי סוגיית הרשעתו תיבחן לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן. ביום 28.6.2017 ניתן פסק דינו של בית משפט השלום, במסגרתו נקבע כי המבקש נהג ברשלנות משמעותית, כאשר חרף היותו איש התפעול הבכיר בקניון נמנע מהסרת המחדל הגם שידע על הפתח המסוכן במעקה במשך שבוע עד שבועיים שבמהלכם פעל הקניון כרגיל. יחד עם זאת, בהתחשב בכך שהמבקש אדם נורמטיבי, נטול עבר פלילי שזו לו הסתבכות ראשונה, שהודה ונטל אחריות; בהתחשב בהכרעות במקרים דומים בהם נמנע בית המשפט מהרשעת נאשמים; ובהתחשב בנזק שעלול להיגרם כתוצאה מההרשעה, נעתר בית משפט השלום לבקשת המבקש ונמנע מהרשעתו. לצד אי-ההרשעה, הטיל בית משפט השלום על המבקש 200 שעות של"צ ופיצוי בסך של 8,000 ₪.

3. ביום 4.9.2017 הוגשה הודעת ערעור מטעם המשיבה. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור בקבעו כי שגה בית משפט השלום כשבחן את אי-הרשעת המבקש מבלי להידרש ליישום "המבחן הכפול" שנקבע בפסיקה, הדורש התקיימותם של שני תנאים: הראשון, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה; והשני, כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, תוך שנדרשת הצבעה על נזקים קונקרטיים ומשמעותיים שייגרמו לו בגין ההרשעה. נפסק כי המבקש התרשל בתחזוקת הקניון ובשמירה על בטחון המבקרים בו, וכי לא הוכח נזק קונקרטי המוביל לחוסר איזון בין אינטרס הציבור באכיפת הדין לבין עוצמת הפגיעה העלולה להיגרם למבקש כתוצאה מהרשעתו. לפיכך הרשיע בית המשפט המחוזי את המבקש בגרימת חבלה ברשלנות, תוך שהותיר את העונש שנקבע בבית משפט השלום על כנו.

4. לטענת המבקש, יש לסגור את התיק בעניינו במסגרת "הסדר תיק מותנה" וכי היעדר אחידות בהתנהלות המשיבה ובפסיקת הערכאות הדיוניות בתחום זה עולה כדי אכיפה בררנית אשר מצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". עוד נטען, בין היתר, כי מדובר בסטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת בנושא אי-הרשעה; כי עסקינן במקרה חריג המצדיק התערבות בענישה לנוכח שיקולי השיקום המשמעותיים וחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה; וכי למבקש ייגרם נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתו.

דיון והכרעה

5. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בהם עולה שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)), או מקום בו קיים חשש לאי צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017)).

6. חרף האצטלה העקרונית בה עוטה המבקש את טענותיו, הלכה למעשה מדובר בהשגה קונקרטית על הרשעתו. המבקש מעלה בבקשתו שלל טיעונים הרלוונטיים לעניינו הפרטי גרידא, כגון מספר הימים עובר לקרות האירוע שבמהלכם ידע על אודות הפתח במעקה, מידת אחריותו לתיקון המחדל, שאלת אשמו התורם של הקטין ועוד. טיעונים מסוג זה אינם מהווים עילה להתערבות ב"גלגול שלישי" (השוו: רע"פ 5866/12 קרלקוב נ' מדינת ישראל (20.8.2012)). בנוסף, לא מצאתי כי מתעורר במקרה דנן חשש לעיוות דין שנגרם למבקש. לפיכך, הבקשה לרשות ערעור איננה עומדת באמות המידה שנקבעו בפסיקה, כאמור, ודינה להידחות.

7. אף לגופו של עניין, לא מצאתי כי נסיבות המקרה דנן מצדיקות אי-הרשעה בדין של המבקש. הלכה היא כי תחולתו של החריג המאפשר לסיים הליך באי-הרשעתו של נאשם שהוכח שביצע עבירה שמורה אך למקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014)). לעניין זה נקבע כי "החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי, מתיישבת עם אופיו המצומצם של החריג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול אך במקרים מיוחדים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם" (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014)).

בענייננו, אין מקום לקבל את טיעון המבקש לפיו במסמכים שצרף (נספחים כ"א, כ"ב וכ"ג) "נאמר חד משמעית כי יפוטר באם יורשע". מסמכים כ"ב וכ"ג אינם אלא מכתבי המלצה ואינם מכילים כל התייחסות להרשעתו של המבקש בפלילים. נספח כ"א אמנם מכיל התייחסות כאמור, אך גם בו אין כדי ללמד על נזק קונקרטי שייגרם למבקש כתוצאה מהרשעתו, וודאי שאין בו אמירה חד משמעית בדבר פיטורין כתלות בהרשעת המבקש. לא בכדי ציין בית משפט השלום כי "יש להודות, הנאשם 2 לא הציג נזק קונקרטי ספציפי הצפוי לו באם יורשע, אך טען כי הוא חושש שיפוטר באם יורשע, ויתקשה למצוא מקום עבודה אחר" (פס' טז לפסק הדין בבית משפט השלום). בהעדר ראיות לקיומו של נזק קונקרטי ורף הרשלנות הגבוה, לא מצאתי מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

הבקשה לרשות ערעור נדחית.

ניתנה היום, י"ד באדר התשע"ח (1.3.2018).

שׁוֹפֵט
